

JAN STEEN TE HAARLEM, DOOR S. KALFF.

Negen of tien jaren van zijn bewogen leven bracht de „Hollandsche Molière,” gelijk Fransche schrijvers Jan Steen geliefden te noemen, in de Spaarne-stad door; en ofschoon er slechts weinige bijzonderheden van dat verblijf bekend zijn, zooveel weet men dat die periode de vruchtbaarste was van zijn kunstenaarsleven.

Zoo niet de meeste, dan toch de beste zijner stukken werden dáár geschilderd.

Toen hij omstreeks het jaar 1660 te Haarlem kwam, was hij reeds gehuwd man en vader van een getal kinderen, dat welhaast tot vier zou aangroeien. Hij was in 1626 geboren te Leiden, waar zijn vader, Havic Jansz. Steen, tot de bemiddelde burgerij behoorde en eene brouwerij op de Vliet bezat. Het recht om bier

te brouwen was eertijds aan enkele aanzienlijke huizen verbonden, en oorspronkelijk een voorrecht der stedelijke patriciërs. Behalve die brouwerij exploiteerde de vader van den schilder ook eene steenbakkerij dicht aan het Haagsche Schouw, en in verband daarmee werd door sommige schrijvers ondersteld dat Havic Jansz. aan die steenbakkerij den naam Steen ontleende. In 't laatst van 1646 werd de zoon als student in de letteren bij de Leidsche universiteit ingeschreven, maar hij

gaf al spoedig de voorkeur aan het schildersvak. Daarin genoot hij het onderricht van Nicolaas Knuffer te Utrecht, een Sakser die door kennismaking met Bloemaert zich daar gevestigd had. Nadat hij in 1648 lid van het St. Lucasgild te Leiden was geworden, ging hij in de leer bij den landschapsschilder Jan van Goijen, toenmaals in den

Haag woonachtig. 't Volgend jaar huwde hij diens dochter Margaretha, in de wandeling Grietje genaamd, en vermoedelijk vestigde het jonge paar zich toen in de stadhoudelijke residentie metterwoon. Althans, hij was daar in 1654 als schutter ingeschreven. Maar twee jaar later huurde hij te Delft een huis met brouwerij, zonder dat hij met die nering eene zoo voordeelige uitkomst

DE DANSLES (RIJKSMUSEUM).

bereikte als zijn vader te Leiden. Integendeel, de zaak verliep. Er was zoo weinig vertier, dat Jan, volgens de bekende anecdoten, er eendvogels liet rondvliegen, ten einde wat leven in de brouwerij te brengen. „Steen paste voor 't doek, maar voor 't leitje niet goed” — gelijk de dichter van z'n dubbele nering zei.

't Was in deze Delftsche periode dat de levensbeschrijver het incident plaatste met den pachter van den accijns, die om z'n